

*Załącznik do Uchwały Nr.....
Rady Miejskiej w Nowym Mieście nad Pilicą
z dnia 2017r.*

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta

Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2017-2023

Nowe Miasto nad Pilicą, wrzesień 2017 rok

SPIS TREŚCI

I.	Spis treści.....	2
II.	Wstęp.....	5
1.	Cel Lokalnego Programu Rewitalizacji.....	5
2.	Proces opracowania Programu.....	6
III.	Charakterystyka obecnej sytuacji w Mieście.....	7
1.	Zagospodarowanie przestrzenne.....	7
1. 1.	Położenie Nowego Miasta nad Pilicą.....	8
1. 2.	Położenie w kontekście bezpośredniego otoczenia.....	8
1. 3.	Podział administracyjny Miasta.....	11
1. 4.	Obiekty i obszary objęte ochroną konserwatora.....	12
1. 5.	Infrastruktura techniczna.....	14
1. 6.	Lotnisko.....	16
1. 7.	Infrastruktura społeczna.....	16
1. 8.	Zasoby mieszkaniowe.....	17
1 9.	Główne problemy zidentyfikowane w obszarze zagospodarowania przestrzennego.....	18
2	Sfera gospodarcza.....	19
2. 1.	Podmioty gospodarcze i rynek na koniec 2016 roku.....	19

2.	2.	Potencjał rozwoju turystyki.....	22
2.	3.	Problemy zidentyfikowane w obszarze gospodarczym.....	22
3.		Sfera społeczna.....	23
3.	1.	Demografia.....	23
3.	2.	Zatrudnienie i bezrobocie.....	25
3.	3.	Charakterystyka zjawisk marginalizacji społecznej w Nowym Miście nad Pilicą.....	26
3.	4.	Pomoc społeczna.....	28
3.	5.	Grupy społeczne wymagające wsparcia	29
	6.	Problemy wyłonione na podstawie analizy sfery społecznej.....	30
IV.		Powiązania programu z dokumentami strategicznymi.....	30
	1.	Krajowe i regionalne dokumenty strategiczne.....	30
	2.	Lokalne dokumenty planistyczne.....	35
V.		Założenia programu rewitalizacji.....	37
	1.	Charakterystyka terenu objętego programem rewitalizacji –zasięg..	37
	2.	Uzasadnienie wyboru obszaru rewitalizacji.....	39
	3.	Okres realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji.....	40
	4.	Główne i szczegółowe cele Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2017-2023.....	41
	4.	1. Cel główny.....	41
	4.	2. Cele pośrednie.....	41

5.	Podział na zadania.....	43
6.	Kryteria wyboru zadań do realizacji.....	43
VI.	Planowane działania rewitalizacyjne wraz ze źródłami finansowania.....	44
1.	Planowane działania w latach 2017-2023 i w latach następnych na obszarze rewitalizowanym według złożonych wniosków.....	44
2.	Źródła finansowania.....	53
VII.	Planowane rezultaty i wskaźniki osiągnięć.....	54
VIII.	System wdrażania monitoringu i aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2017- 2023.. ...	56
1.	Zarządzanie.....	56
2.	Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej.....	57
3.	Aktualizacja programu.....	59
IX.	Podsumowanie.....	60
X.	Spis rysunków, tabel, map, wykresów	61

WSTĘP

Wiele dzielnic, a nawet całych miast w Polsce, jest zagrożonych degradacją społecznoekonomiczną, ze względu na utratę dotychczasowych funkcji administracyjnych i gospodarczych. Przejawami tego procesu jest postępujące niszczenie zabudowy miejskiej i przestrzeni urbanistycznej, obiektów o wartościach kulturowych, ograniczanie działalności gospodarczej oraz niski poziom przedsiębiorczości, wynikający z niskiej mobilności zawodowej mieszkańców czy wreszcie zagrożenie przestępczością.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Nowe Miasto nad Pilicą jest spójny z uchwaloną *Strategią Rozwoju Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2016 - 2021*, która nakreśla cele rozwoju całej gminy. Program Rewitalizacji precyzuje działania mające na celu rewitalizację obszaru miejskiego.

Rewitalizacja to nie tylko czynności związane z remontem czy konserwacją budynków. W aspekcie tego Programu pojęcie to oznacza „przywrócenie dotychczasowych funkcji zdegradowanego społecznie, ekonomicznie, środowiskowo obszaru, bądź zamianę jego dotychczasowych funkcji na nowe”¹, a działania inwestycyjne, naprawcze czy szkoleniowe nie są celem rewitalizacji, lecz drogą do ożywienia i przywrócenia procesów rozwojowych w zdegradowanych przestrzeniach miejskich i budowania wielostronnych więzi społecznych oraz aktywizacji lokalnej społeczności wokół wspólnego rozwiązywania problemów na danym terenie.

Cel Lokalnego Programu Rewitalizacji

Nadrzędnymi celami *Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2017-2023* są:

- ✓ zmniejszenie skali zjawiska wykluczenia społecznego wśród mieszkańców Nowego Miasta nad Pilicą,

¹ Przewodnik dotyczący kryteriów planowania oraz zarządzania projektami dotyczącymi rewitalizacji zdegradowanych obszarów miejskich, przemysłowych i powojkowych w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego finansowanego ze środków Funduszy Strukturalnych- dokument roboczy Ministerstwa Gospodarki i Pracy, Warszawa październik 2004.

- ✓ aktywizacja mieszkańców, którzy mogliby się włączyć w sferę gospodarczą miasta oraz w organizację życia kulturalnego i sportowo-rekreacyjnego,
- ✓ poprawa funkcji mieszkaniowych oraz bezpieczeństwa mieszkańców, podniesienie estetyki terenów objętych rewitalizacją.

Powyższe efekty wpłyną z jednej strony na przeciwdziałanie występującym problemom społecznym i gospodarczym, a z drugiej pozwolą obudzić i wykorzystać potencjał rozwojowy tych obszarów.

Szczegółowe cele wdrożenia Programu to przede wszystkim:

- ✓ ożywienie społeczno-gospodarcze zdegradowanych obszarów miasta,
- ✓ polepszenie warunków bytowych mieszkańców obszaru rewitalizowanego poprzez poprawę standardu zasobów mieszkaniowych,
- ✓ ochrona obiektów cennych architektonicznie,
- ✓ poprawa stanu bezpieczeństwa na terenach rewitalizowanych,
- ✓ budowa, przebudowa lub/i remont publicznej infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, rekreacyjnych, kulturalnych i sportowych połączonych z działalnością gospodarczą,
- poprawa warunków oraz bazy kulturalno-sportowej umożliwiającej rozwój
- ✓ aktywności mieszkańców Miasta,
- ✓ poprawa warunków kształcenia i szkolenia,
- ✓ wdrażanie racjonalnej gospodarki odpadami.

Proces opracowania Programu

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2017-2023 został opracowany w oparciu o cele i priorytety zawarte w dokumentach:

Strategii Rozwoju Kraju do 2020 ; Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie; Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030; Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020; Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020; Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2014-2020; Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030.

Na podstawie wytycznych i informacji zawartych w ww. dokumentach wybór obszaru, wymagającego działań rewitalizacyjnych, poprzedzono analizami dotyczącymi miasta i okolic. Przedmiotem tych analiz było wskazanie terenu, który z jednej strony najbardziej jest dotknięty degradacją, a z drugiej ma potencjał, który można wykorzystać do jego ożywienia. W pracach związanych z przygotowaniem dokumentu wykorzystano *Strategię Rozwoju Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą do 2021 roku*. W związku z powyższym Program jest spójny z zapisami Strategii.

Na potrzeby przygotowania oraz późniejszej realizacji założeń Programu powołano Zespół Zadaniowy składający się z pracowników Urzędu Miasta i Gminy z Panem Burmistrzem na czele. Przygotowany projekt dokumentu przedłożono pod obrady Rady Miejskiej w Nowym Mieście nad Pilicą.

III. CHARAKTERYSTYKA OBECNEJ SYTUACJI W MIEŚCIE.

1. Zagospodarowanie przestrzenne

Zagospodarowanie przestrzenne, to obok zasobów gospodarczych i społecznych, jedna ze sfer poddawanych analizie w kontekście tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji. Pozwala ona na identyfikację obszarów i występujących na nich problemów kwalifikujących się do podjęcia procesów rewitalizacyjnych.

1.1. Położenie Nowego Miasta nad Pilicą

Nowe Miasto nad Pilicą leży w gminie miejsko-wiejskiej, w centralnej części Polski na granicy województw: mazowieckiego i łódzkiego. Leży w południowej części województwa mazowieckiego, w subregionie radomskim.

Rysunek 1. Położenie Nowego Miasta nad Pilicą na granicy dwóch województw: mazowieckiego i łódzkiego

Źródło: Strategia rozwoju Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą; na rycinie zaznaczono ciemniejszym kolorem powiat grójecki, a w ramach tego powiatu – gminę Nowe Miasto nad Pilicą. Jaśniejszą linią zaznaczono sześć powiatów, z którymi graniczy Nowe Miasto.

1.2. Położenie w kontekście bezpośredniego otoczenia

Nowe Miasto nad Pilicą należy do powiatu **grójeckiego** i graniczy bezpośrednio z pięcioma innymi powiatami. Dwa z tych powiatów: **przysuski** i **bialobrzegi** — należą do województwa mazowieckiego, a trzy pozostałe: **rawski**, **tomaszowski** i **opoczyński** — do województwa łódzkiego.

Rysunek 2. Powiaty graniczące z Nowym Miastem nad Pilicą

Źródło: Strategia rozwoju Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą; w ramach powiatu grójeckiego ciemniejszym kolorem oznaczono gminę Nowe Miasto

Nowe Miasto sąsiaduje bezpośrednio z ośmioma gminami należącymi do wymienionych wcześniej sześciu powiatów (rys.3). Są to kolejno:

- gminy woj. mazowieckiego:
 - Mogielnica (pow. grójecki);
 - Wyśmierzyce (pow. białobrzeski);
 - Klwów (pow. przysuski);
 - Odrzywół (pow. przysuski);
- gminy woj. łódzkiego:
 - Poświętne (pow. opoczyński);
 - Rzeczyca (pow. tomaszowski);
 - Cielądz (pow. rawski);
 - Sadkowice (pow. rawski).

Rysunek 3. Gminy bezpośrednio sąsiadujące z Nowym Miastem nad Pilicą

Źródło: Strategia Rozwoju Miasta i Gminy w Nowe Miasto nad Pilicą

Powierzchnia Gminy Nowe Miasto nad Pilicą wynosi 15 851 ha, z czego Miasto zajmuje 1124 ha. Przez Miasto przebiegają dwie drogi wojewódzkie: 728 relacji Grójec – Końskie i 707 relacji Nowe Miasto – Rawa Mazowiecka, które łączą Miasto z drogami krajowymi: nr 7 relacji Warszawa –Kraków , oraz drogą nr 8 Warszawa- Wrocław. Przez teren Gminy biegnie jedenaście dróg powiatowych. Z Nowego Miasta można wygodnie dojechać do Warszawy (79km), Łodzi (90km), Kielc (99km) oraz do dawnego miasta wojewódzkiego –Radomia (58km) jak również do sąsiedzkich miast powiatowych- Grójca (36km), Rawy Mazowieckiej (29km), Tomaszowa Mazowieckiego (45km). Ponadto na terenie Gminy funkcjonuje sieć dróg lokalnych (gminne i nie zaliczone do kategorii gminnych), która pozwala na łatwe, bezpośrednie połączenia z sąsiednimi miejscowościami.

Zachodni skraj Gminy przecina Centralna Magistrala Kolejowa, jednak nie ma ona stacji czy przystanku kolejowego. Na terenie gminy i w Nowym Mieście znajduje się też nieczynna obecnie Kolej Wąskotorowa.

Nowe Miasto położone jest wśród przepięknych lasów, na wysokiej skarpie lewego brzegu Pilicy. Cechuje się czystym ekologicznie środowiskiem. Posiada duży potencjał do rozwoju turystyki i agroturystyki.

Prawa miejskie Nowe Miasto nad Pilicą otrzymało w dniu 27 grudnia 1400 roku. Jeszcze w XVI w. uchodziło za znaczący ośrodek. Wiek XIX przyniósł niezwykle

trudną sytuację dla miasta. W wyniku reformy administracyjnej z 1870 roku Nowe Miasto nad Pilicą utraciło prawa miejskie. W 1873 powstał tu Zakład Przyrodoleczniczy, w którym leczono głównie chorych na gruźlicę oraz osoby wyczerpane nerwowo. Najwięcej kuracjuszy przybywało z Łodzi i Warszawy, ale także przybywali chorzy z Moskwy, Petersburga, Londynu a nawet Nowego Jorku. Pod koniec XIX wieku odkryto walory klimatyczne Nowego Miasta nad Pilicą i wówczas stało się ono modnym uzdrowiskiem. Gośćmi kurortu bywali m.in.: B. Prus, H. Sienkiewicz i M. Rodziewiczówna.

Miasto i Gmina Nowe Miasto nad Pilicą to tereny typowo rolnicze. Jednak jakość gleb jest tu nie najlepsza, połowa to gleby klasy V i VI. Uprawia się głównie zboża i rośliny okopowe. Następuje stopniowy rozwój sadownictwa i ogrodnictwa. Gmina jest porośnięta lasami (ponad 3000 ha), przez jej teren przepływają dwie rzeki: Pilica i Drzewiczka. Na nadpilickiej skarpie zlokalizowane są ośrodki wczasowe.

Miasto posiada *Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego* uchwalony przez Radę Miejską Uchwała nr XX/127/2004 z dnia 08.10.2004 roku. Powierzchnia Miasta wynosi 1124 ha. udział poszczególnych rodzajów gruntów kształtuje się następująco:

- grunty leśnie oraz zadrzewione i zakrzewione - 140 ha
- grunty zabudowane i zurbanizowane - 153 ha
- grunty stanowiące własność prywatna - 459 ha
- grunty stanowiące własność państwową -665 ha

1.3.Podział administracyjny Miasta

Ze względu na to, że Nowe Miasto nad Pilicą jest miastem małym, trudno dokonać jego podziału administracyjnego. Obszary Miasta jednak różnią się od siebie z uwagi na funkcje, jakie pełnią w jego strukturze. Nie jest to jednak precyzyjne, gdyż w niektórych obszarach trudno wskazać pojedyncze funkcje.

Zasadniczo można dokonać podziału miasta na dwa obszary: centrum miasta i obrzeża miasta. Obrzeża miasta pełnią głównie funkcje mieszkaniowe. Rola gospodarcza tego obszaru ogranicza się głównie do funkcji handlowych i drobnych usług. Występuje tam zabudowa wielorodzinna i jednorodzinna. Ponadto

zlokalizowane są tam placówki oświatowe i opieki zdrowotnej oraz teren po byłej jednostce wojskowej.

Centrum miasta pełni funkcje administracyjno-kulturalno-mieszkaniowe. W wymienionym rejonie występują obiekty o dużym znaczeniu architektonicznym, część z nich zostało objętych ochroną konserwatora. Niektóre wymagają prac renowacyjnych. W centralnej części miasta zlokalizowane są dwa place: Plac O. H. Koźmińskiego i Plac Kościuszki. Przy Placu O. H. Koźmińskiego znajduje się budynek Urzędu Miasta i Gminy, oraz klasztor Braci Mniejszych Kapucynów. Natomiast przy Placu Kościuszki jest zlokalizowany Dworzec Autobusowy. Nieopodal Placu znajduje się kościół parafialny.

1.4. Obiekty i obszary objęte ochroną konserwatora.

Zidentyfikowanie obszarów i obiektów cennych architektonicznie i przyrodniczo również ma duże znaczenie w procesie wyznaczania terenów do działań rewitalizacyjnych.

Rozporządzeniem nr 39 Wojewody Mazowieckiego z dnia 19 kwietnia 2002 r. „W sprawie wprowadzenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa mazowieckiego” został ustanowiony Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina rzeki Pilicy i Drzewiczki” o powierzchni 63422 ha. Część tego obszaru znajduje się na terenie Gminy i Miasta Nowe Miasto nad Pilicą. Ponadto w Gminie znajduje się 16 pomników przyrody, z tego 3 w mieście.

Tabela 1. Obszary i obiekty wpisane do rejestru zabytków na terenie Nowego Miasta nad Pilicą

Lp.	Lokalizacja	Obiekt	Właściciel	Nr decyzji
1.	Nowe Miasto nad Pilicą	Kościół parafialny p.w. Opieki Matki Bożej Bolesnej, wybudowany w 1856 roku w stylu neogotyckim, unikalne położenie na skarpie nadpilickiej pośród licznego starodrzewia;	Parafia RzymskoKatolicka w Nowym Mieście ul.Targowa 58	550/A/97
2.	Nowe Miasto nad Pilicą	Kościół OO. Kapucynów p.w. św. Kazimierza, barokowy, wybudowany w drugiej połowie XVIII wieku;	Zakon Braci Mniejszych Kapucynów Nowe Miasto, Pl. O.H. Koźmińskiego 19	92/A/81
3.	Nowe Miasto nad Pilicą	Klasztor OO. Kapucynów barokowy, wybudowany w drugiej połowie XVIII wieku;	Zakon Braci Mniejszych Kapucynów, Nowe Miasto, Pl.O. H. Koźmińskiego 19	91/A/81
4.	Nowe Miasto nad Pilicą	Zespół parkowo-pałacowy z drugiej połowy XVIII wieku, dawny pałac gen. Franciszka Granowskiego	Miasto i Gmina Nowe Miasto nad Pilicą, Pl.O.H. Koźmińskiego1/2	119/A/81, 55/98 (decyzja uzupełniająca)

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy

1.5. Infrastruktura techniczna

WODOCIĄG

Systemy zaopatrzenia w wodę posiada większość miejscowości wchodzących w zasięg administracyjny Gminy Nowe Miasto nad Pilicą. Długość sieci wraz z przyłączami na terenie Gminy w 2015 roku wynosiła 146,9 km, natomiast liczba przyłączy do budynków mieszkalnych kształtowała się na poziomie 2 185 sztuk. Na koniec 2015 roku z wodociągu korzystało 7 100 osób, co stanowiło około 89,25% ogółu mieszkańców Gminy.

Tabela 2. Stan infrastruktury wodociągowej na terenie Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na koniec 2015 roku

Wyszczególnienie	Jednostka miary	Stan na dzień 31.12.2015r.
długość czynnej sieci rozdzielczej będącej w zarządzie bądź administracji gminy	km	146,9
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	2 185
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	195,80
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	7 100

Źródło: UMiG Nowe Miasto nad Pilicą

KANALIZACJA

Sieć kanalizacyjna na terenie Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na koniec 2015 roku liczyła 13,6 km oraz 392 sztuk przyłączy. Dzięki temu do sieci kanalizacyjnej podłączonych było około 38,34% mieszkańców Gminy.

Tabela 3. Stan infrastruktury ściekowej na terenie Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na koniec 2015r.

Sieć kanalizacyjna		
Wyszczególnienie	Jednostka miary	Stan na dzień 31.12.2015r.
długość czynnej sieci kanalizacyjnej będącej w zarządzie bądź administracji gminy	km	13,6
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	392
ścieki odprowadzone z budynków zamieszkałych	dam ³	45,9
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	3 050

Oczyszczalnie ścieków	
Lokalizacja oczyszczalni ścieków	Przepustowość oczyszczalni ścieków
ul. Bielińskiego, Nowe Miasto nad Pilicą	max 1500m ³ /d (średnia 480 m ³ /d)

Źródło: Dane UMiG Nowe Miasto nad Pilicą

Na terenie niniejszej jednostki funkcjonuje oczyszczalnia ścieków - w Nowym Mieście nad Pilicą, do której odprowadzane są ścieki z terenu Gminy. W chwili obecnej średnia przepustowość dla tej oczyszczalni wynosi 480 m³/d, maksymalna wydajność oczyszczalni wynosi zaś 1500 m³/d.

W związku z tym, że sieć wodno – kanalizacyjna jest jednym z podstawowych elementów warunkujących rozwój mieszkalnictwa i przedsiębiorczości na każdym terenie, Gmina Nowe Miasto nad Pilicą systematycznie i w miarę zapotrzebowania realizuje inwestycje w tym zakresie. Należy podkreślić, że podłączenie do sieci wodociągowej jest zapewnione każdemu nowemu gospodarstwu domowemu. Natomiast rozbudowa sieci kanalizacyjnej następuje w pierwszej kolejności na obszarze Gminy o większych skupiskach mieszkańców, gdzie rozbudowa ta jest uzasadniona i opłacalna ekonomicznie. W przypadku terenów, gdzie podłączenie do sieci kanalizacyjnej jest nieopłacalne, budowane są przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Tym samym należy zakładać, że rozwój budownictwa mieszkaniowego na terenie Gminy (a tym samym wzrost gęstości zaludnienia w poszczególnych miejscowościach) przyczyni się do rozwoju sieci kanalizacyjnej i przydomowych oczyszczalni ścieków, co wpłynie w konsekwencji na dalszy wzrost jej atrakcyjności osadniczej. Z kolei w przypadku terenów inwestycyjnych konieczne będzie wcześniejsze uzbrojenie tych terenów w infrastrukturę wodno-ściekową, co zachęci potencjalnych inwestorów do lokalizowania działalności gospodarczej na tym terenie.

Śmieci i odpady komunalne z terenu gminy przewożone są do instalacji regionalnej znajdującej się w Radomiu.

Budowa sieci gazyfikacyjnej w Nowym Mieście nad Pilicą jest w trakcie realizacji.

Na terenie Miasta położona jest kablowa sieć telekomunikacyjna w tym szerokopasmowa dostępny jest zasięg wszystkich głównych sieci telefonów komórkowych oraz usług internetowych.

Chociaż Nowe Miasto to niewielka miejscowość to coraz dotkliwiej odczuwalny jest brak miejsc parkingowych. Remontów wymagają również chodniki i tereny zieleni miejskiej.

1.6.Lotnisko

Na terenie Nowego Miasta nad Pilicą znajduje się dawne lotnisko wojskowe. Obejmuje ono swoim zasięgiem powierzchnię ok. 500 ha, wraz z infrastrukturą po zlikwidowanej w 2000 roku Jednostce Wojskowej 1540. Obecnie obszar ten jest we władaniu Ministerstwa Obrony Narodowej jest ono w trakcie realizacji. Są to atrakcyjne tereny dla inwestorów zewnętrznych.

1.7.Infrastruktura społeczna

Szkolnictwo publiczne

W mieście funkcjonują następujące szkoły (administrowane przez samorząd lokalny): Publiczna Szkoła Podstawowa im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Nowym Mieście nad Pilicą, Publiczna Szkoła Podstawowa z oddziałami gimnazjalnymi im. Karola Wojtyły w Nowym Mieście nad Pilicą, Liceum Ogólnokształcące oraz Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla dziewcząt i chłopców lekko upośledzonych (administrator: powiat grójecki; szkoła z internatem).

Szkolne zaplecze sportowe

Publiczna Szkoła Podstawowa z oddziałami gimnazjalnymi im. Karola Wojtyły w Nowym Mieście nad Pilicą ma pełnowymiarową halę sportową, natomiast Publiczna Szkoła Podstawowa im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Nowym Mieście nad Pilicą nie ma odpowiedniej Sali gimnastycznej. Również przy Liceum jest niepełnowymiarowa sala. Dodatkowo przy Publicznej Szkole Podstawowej im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego znajduje się kompleks boisk Orlik: boisko do gry w piłkę nożną o sztucznej nawierzchni oraz boisko do gier zespołowych typu siatkówka, koszykówka itp. Szkoły korzystają również ze Stadionu Miejskiego, który jest w stanie średnim.

Oświata niepubliczna

W Nowym Mieście nad Pilicą działa szkoła niepubliczna: Zespół Szkół Zawodowych Kielce, która prowadzi edukację w następujących zawodach: technik logistyk, technik mechanik, technik informatyk, technik usług fryzjerskich, technik żywienia i usług gastronomicznych, technik leśnik, technik architektury krajobrazu, fryzjer, kucharz oraz

ogrodnik w Technikum i Zasadniczej Szkole Zawodowej. W Technikum Zawodowym funkcjonują również klasy mundurowe (klasa bezpieczeństwa wewnętrznego, klasa wojskowa, klasa strażacka), w których młodzież łączy naukę zgodnie na wybranym kierunku kształcenia z dodatkowymi zajęciami praktycznymi i teoretycznymi z zakresu funkcjonowania konkretnych służb mundurowych. Przy ZDZ działa również technikum wieczorowe.

W gminie Nowe Miasto nad Pilicą działają dwa niepubliczne przedszkola: Niepubliczne Przedszkole „Paula” prowadzone przez Zgromadzenie Córek Najczystszej Serca Najświętszej Maryi Panny oraz Przedszkole Niepubliczne „Aduś” prowadzone przez osobę prywatną.

Obiekty sportowe

- 1) Hala widowiskowo-sportowa o wymiarach 18m x 40m przy Publicznej Szkole Podstawowej z oddziałami gimnazjalnymi im. Karola Wojtyły w Nowym Mieście nad Pilicą,
- 2) Stadion Miejski,
- 3) Kompleks boisk Orlik przy Publicznej Szkole Podstawowej im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Nowym Mieście nad Pilicą,
- 4) Boisko do piłki plażowej Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury na terenie zabytkowego parku.

1.8. Zasoby mieszkaniowe

Na obrzeżach Nowego Miasta nad Pilicą zlokalizowane są 3 osiedla mieszkań wielorodzinnych: przy ul. Ogrodowej, osiedle Zdrowie przy ul. Tomaszowskiej. Mówiąc o sytuacji budownictwa mieszkaniowego należy poruszyć bardzo istotny aspekt związany z technicznym stanem budynków wielorodzinnych. Są to obiekty kilkudziesięcioletnie.

Tabela 4. Zasoby mieszkaniowe gminy

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016
Liczba mieszkań	79	79	79	74
Liczba izb	190	190	190	169
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	2036	2036	2036	2492
Przeciętna liczba izb w mieszkaniu	2,4	2,4	2,4	2,3
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w m ²	25	25	25	34
Przeciętna powierzchnia użytkowa na osobę	0,10	0,30	0,30	0,30
Przeciętna liczba osób na mieszkanie	103,02	101,93	100,65	117,85
Przeciętna liczba osób na izbę	42,83	42,38	41,85	51,60
Liczba mieszkań na 1000 osób	0,079	0,079	0,079	0,074

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Urzędu Miasta

Podsumowując stan budownictwa mieszkaniowego w Nowym Mieście nad Pilicą należy podkreślić, że podstawowy problem tkwi w braku mieszkań komunalnych lub innych lokali czynszowych dla mniej zasobnych obywateli miasta.

1.9. Główne problemy zidentyfikowane w obszarze zagospodarowania przestrzennego

Na podstawie przeprowadzonej analizy można zidentyfikować listę problemów, które należy rozpatrywać w związku z wdrożeniem programu rewitalizacji.

W trakcie dokonanej analizy zidentyfikowano następujące problemy, których rozwiązanie będzie możliwe na skutek wdrożenia *Lokalnego Programu Rewitalizacji*:

- ✓ Duże zróżnicowanie funkcjonalno-przestrzenne miasta.
- ✓ Potrzeba uporządkowania „starej tkanki” urbanistycznej.
- ✓ Obszar wymaga renowacji obiektów infrastruktury społecznej.
- ✓ Teren wymaga tworzenia stref bezpieczeństwa i zapobiegania przestępczości.

Bardzo zły stan techniczny znacznej części budynków mieszkalnych wielorodzinnych

- ✓ na terenie miasta.

- ✓ Niski poziom wydajności energetycznej budynków.
- ✓ Występowanie wielu zabytków architektonicznych, wymagających odnowienia i przeprowadzenia procesów rewitalizacyjnych.
- ✓ Brak infrastruktury okołoturystycznej.
- ✓ Niespójne zagospodarowanie przestrzenne, niecałkowite zagospodarowanie terenów zielonych.
- ✓ Zbyt mała ilość miejsc parkingowych, zły stan techniczny części chodników w mieście.

2. Sfera gospodarcza.

Na terenie Gminy Nowe Miasto nad Pilicą w 2016 roku funkcjonowało 565 podmiotów gospodarczych – głównie małe i średnie (wg klasyfikacji REGON), z czego 3,02% w sektorze publicznym, zaś 96,98% w sektorze prywatnym.

2.1.Podmioty gospodarcze i rynek na koniec 2016 roku :

Tabela 5. Struktura działalności gospodarczej według sektorów w Gminie Nowe Miasto nad Pilicą w latach 2009-2016

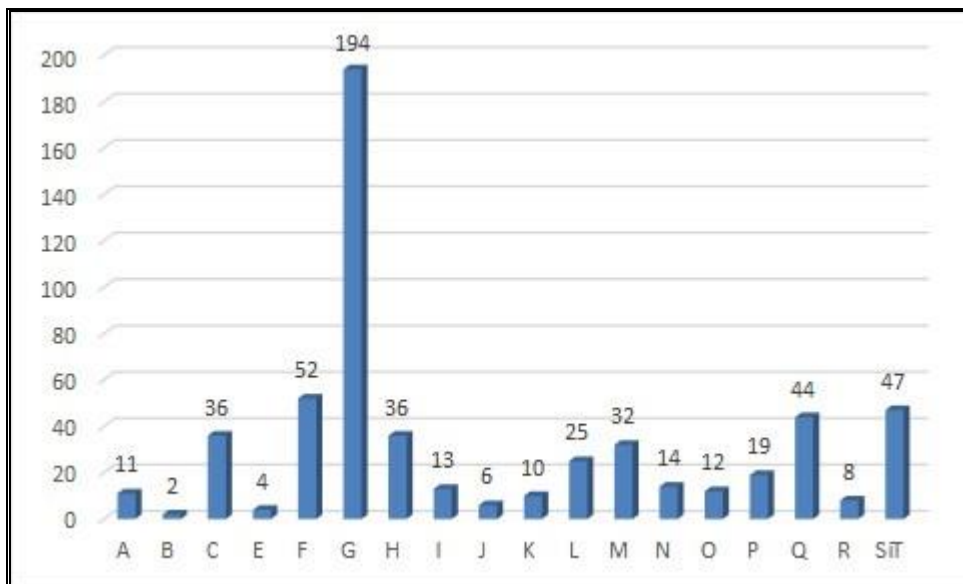
Wyszczególnienie		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
podmioty gospodarki narodowej ogółem		546	557	550	551	567	563	565	565
sektor publiczny	Ogółem	17	19	19	19	19	17	17	19
	państwowe i samorządowe	13	15	15	15	15	13	13	14
	jednostki prawa budżetowego								
	państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego, gospodarstwa pomocnicze	-	-	-	-	-	-	-	-
sektor prywatny	Ogółem	529	538	531	532	548	546	546	546
	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	426	435	424	412	426	422	419	414
	spółki handlowe	9	9	10	10	10	17	18	22

spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	1	1	1	1	1	1	1	1
spółdzielnie	5	5	5	5	5	5	5	5
fundacje	0	0	1	2	2	2	3	3
stowarzyszenia i organizacje społeczne	21	21	22	22	23	23	22	23

Źródło: Dane GUS

Struktura działowa podmiotów gospodarczych przedstawia się następująco:

Wykres 1. Struktura działalności gospodarczej na terenie Gminy Nowe Miasto nad Pilicą w 2015 r. wg sekcji PKD 2007

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Legenda:

A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
B	Górnictwo i wydobywanie
C	Przetwórstwo przemysłowe
D	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
E	Dostawa Wody: gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
F	Budownictwo
G	Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle

H	Transport i gospodarka magazynowa
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
J	Informacja i komunikacja
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalności wspierająca
O	Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne
P	Edukacja
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
S	Pozostała działalność usługowa
T	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby
U	Organizacje i zespoły eksterytorialne

Zgodnie z wykresem zaprezentowanym powyżej, prywatna działalność gospodarcza prowadzona na terenie Gminy Nowe Miasto nad Pilicą koncentrowała się głównie na handlu hurtowym i detalicznym, naprawie pojazdów samochodowych (ok. 34% wszystkich podmiotów gospodarczych) oraz budownictwie (9%).

Na obszarze niniejszej jednostki samorządu terytorialnego wyznaczono tereny przeznaczone w planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę produkcyjno-gospodarczą oraz tereny zabudowy przemysłowej.

Ponadto w granicach administracyjnych Gminy znajduje się w pełni uzbrojona działka o powierzchni 7 ha oraz częściowo uzbrojona działka, licząca 15 ha z przeznaczeniem pod przemysł, logistykę i transport. Obiektem o przeznaczeniu na działalność gospodarczą jest także obiekt biurowo-usługowy z halą produkcyjną, bocznica kolejową (przy Centralnej Magistrali Kolejowej) oraz terenem pod zabudowę przemysłową w miejscowości Nowe Strzałki.

Źródło: <http://www.nowemiasto.pl>

Analizując możliwości rozwojowe Gminy w przestrzeni gospodarczej należy zaznaczyć, że na terenie niniejszej jednostki samorządu terytorialnego wyznaczono Podstrefę Nowe Miasto nad Pilicą o powierzchni liczącej nieco ponad 15 ha, która należy do Tarnobrzskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „EURO-PARK WISŁOSA. Oferuje ona inwestorom pomoc regionalną z tytułu poniesionych nakładów inwestycyjnych, a także utworzenia i utrzymania nowych miejsc pracy. Przedsiębiorcy działający na terenie TSSE EURO-PARK WISŁOSAN mogą ubiegać się o zwolnienie z podatku dochodowego od osób prawnych lub odpowiednio od osób fizycznych z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.

Źródło: <http://tsse.arp.pl/>

2.2.Potencjał rozwoju turystyki

Istotny wpływ na rozwój Gminy ma turystyka. Czynniki warunkującymi konkurencyjność regionu obok atrakcyjnej lokalizacji są: stan środowiska naturalnego oraz jego atrakcyjność turystyczna. Czynniki te wpływają na jakość życia mieszkańców regionu oraz na napływ podmiotów gospodarczych i kapitału spoza niego. Występujące w zasięgu Gminy obszary leśne, stwarzają możliwość aktywnego wypoczynku w postaci spaceru, czy jazdy na rowerze. Turyści, podziwiając uroki kompleksów leśnych, mogą napotkać także liczne gatunki owadów, ptactwa oraz zwierząt. Innym walorem Gminy jest rzeka Pilica i Drzewiczka. Na terenie Gminy Nowe Miasto nad Pilicą znajduje się wiele miejsc i obiektów, mających w swojej ofercie ciekawe atrakcje, m.in. spływy kajakowe, jazdę konną, paintball, imprezy i noclegi. Zaletą Gminy jest także czyste środowisko naturalne. Goście odwiedzający teren przedmiotowej jednostki samorządu terytorialnego mogą cieszyć się czystym powietrzem oraz ciszą.

2.3.Problemy zidentyfikowane w obszarze gospodarczym

Wynikiem wyżej przeprowadzonej analizy jest określenie tych cech i czynników sfery gospodarczej miasta, które mogą mieć największe odzwierciedlenie w procesach rewitalizacyjnych. W trakcie analizy dokonanej w powyższym rozdziale zidentyfikowano następujące problemy, których rozwiązanie będzie możliwe na skutek wdrożenia *Programu Rewitalizacji*.

- ✓ Mała aktywność gospodarcza.
- ✓ Odpływ osób z wyższymi kwalifikacjami do większych ośrodków miejskich.
- ✓ Ograniczone możliwości budżetu Miasta – konieczność wyważenia przekazywanych środków na realizację inwestycji obejmujących obszary miejskie, a zaangażowaniem finansowym w realizację wydatków bieżących.
- ✓ Niewykorzystanie potencjału miasta w zakresie rozwoju turystyki.

3. Sfera społeczna.

Ostatnią sferą poddaną analizie, kluczową w formułowaniu zadań z zakresu rewitalizacji obszarów miejskich, jest sfera społeczna. Celem przeprowadzonej poniżej analizy jest określenie sytuacji demograficznej w Mieście oraz najważniejszych potrzeb mieszkańców. Określone zostaną także obszary, co do których można uznać, iż są zagrożone procesami patologicznymi, negatywnie wpływającymi na otoczenie. Analizie poddana zostanie również aktywność w sferze przestępstw.

3.1. Demografia

Na terenie gminy Nowe Miasto nad Pilicą mieszka 7878 osób (stan na koniec 2016 r.), z czego w samym mieście - 3782 osób.

Tabela 6. Ludność Gminy Nowe Miasto nad Pilicą w latach 2010-2016

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba ludności	8486	8383	8264	8139	8053	7952	7878

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UMiG

Dynamika kształtowania się liczby ludności liczona z roku na rok jest dość wysoka, jednak w każdym roku w latach 2010-2016 poniżej jedności. Oznacza to ciągły i dość dynamiczny spadek liczby ludności, który od wielu lat utrzymuje się na wysokim poziomie. Ogółem w latach 2010-2016 liczba ludności gminy (miasto i obszary wiejskie) spadła aż o 7,2%. Jest to spowodowane wieloma niekorzystnymi, wzajemnie nakładającymi się czynnikami, do których zaliczyć możemy zwłaszcza

bardzo niekorzystne saldo migracji, coraz niższy przyrost naturalny i ogólnie coraz niższą skłonność do zakładania rodziny wśród osób młodych.

Tabela 7. Zmiany liczby ludności w latach 2010-2016

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
Liczba ludności	8486	7952	7878
Przyrost naturalny	-47	-64	-60
Migracje			
- napływ	90	68	62
- odpływ	104	165	134
Saldo migracji	-14	-97	-72

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UMiG

Saldo migracji w latach 2010-2016 było ujemne, osiągając krytyczny poziom w roku 2015. Trend wskazuje na dalsze pogłębianie się niekorzystnej sytuacji migracyjnej w gminie.

Struktura ludności gminy według ekonomicznych grup wieku przedstawia się bardzo niekorzystnie. Pomimo, iż liczba osób w wieku produkcyjnym utrzymuje się od 2010 roku na stałym poziomie, to na niekorzyść przemawia bardzo duży spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym w stosunku do pozostałych grup wiekowych. Świadczy to o generalnej tendencji niżu demograficznego oraz coraz silniejszej migracji zarobkowej ludzi poniżej 25 roku życia do innych miast i za granicę. Utrzymanie się powyższego trendu może spowodować bardzo niekorzystne implikacje dla gospodarki gminy, która w perspektywie 1015 lat może cierpieć na brak młodych osób w wieku produkcyjnym. Trudną sytuacją w tym zakresie przedstawiają poniższe dane:

Tabela 8. Ludność w wieku przedprodukcyjnym jako odsetek ludności w wieku produkcyjnym

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
24,44%	23,88%	23,51%	22,76%	23,21%	33,27%	23,94%

Źródło: Opracowanie na podstawie Urzędu Miasta i Gminy

Tabela 9. Ludność w wieku poprodukcyjnym jako odsetek ludności w wieku produkcyjnym

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
30,35%	30,73%	22,04%	31,40%	32,80%	33,27%	34,44%

Źródło: Opracowanie na podstawie Urzędu Miasta i Gminy

Bardzo niekorzystnie, a wręcz alarmująco przedstawia się również stosunek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym do osób w wieku poprodukcyjnym. W 2016 roku przewaga procentowa ludności w wieku poprodukcyjnym nad ludnością w wieku przedprodukcyjnym wynosiła 10,5%.

Tabela 10. Przewaga procentowa ludności w wieku przedprodukcyjnym nad ludnością w wieku poprodukcyjnym w latach 2010-2016

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
-3,82%	-4,43%	1,02%	-5,60%	-6,15%	-6,33%	-6,63%

Źródło: Opracowanie na podstawie Urzędu Miasta i Gminy

3.2. Zatrudnienie i bezrobocie

W Gminie Nowe Miasto nad Pilicą w latach 2008-2015 liczba osób bezrobotnych ulegała wahaniom. Najwięcej bezrobotnych odnotowano w latach 2011-2013, kiedy to liczba mieszkańców bez pracy przekroczyła 300 osób. Wynik ten związany był z kryzysem gospodarczym. W 2015 roku w Gminie zarejestrowanych było 175 osób bezrobotnych, co w odniesieniu do roku 2013 daje spadek o 48% (spadła zarówno liczba bezrobotnych mężczyzn jak i bezrobotnych kobiet). Wśród ludności w wieku produkcyjnym w 2015 roku odnotowano 3,6% bezrobotnych.

Tabela 11. Struktura bezrobocia na terenie Gminy Nowe Miasto nad Pilicą w latach 2008 – 2015

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Bezrobotni zarejestrowani wg płci									
ogółem	osoba	252	274	266	306	331	334	251	175
mężczyźni	osoba	151	161	150	175	194	196	156	113
kobiety	osoba	101	113	116	131	137	138	95	62

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci									
ogółem	%	5,0	5,4	5,0	5,9	6,4	6,6	5,0	3,6
mężczyźni	%	5,6	5,9	5,2	6,1	6,9	7,0	5,7	4,2
kobiety	%	4,4	4,9	4,8	5,6	5,9	6,0	4,2	2,8

Źródło: Dane GUS

Zgodnie z danymi udostępnionymi na stronie Powiatowego Urzędu Pracy w Grójcu, Gmina Nowe Miasto nad Pilicą znajduje się na czwartej pozycji pod względem największej liczby osób bezrobotnych w powiecie.

Obecny stan bezrobocia na terenie Gminy Nowe Miasto nad Pilicą ma wiele uwarunkowań.

Wśród nich należy wymienić przede wszystkim niewystarczającą liczbę podmiotów gospodarczych. Pomimo iż na terenie Gminy wyznaczono tereny inwestycyjne oraz funkcjonuje system zachęt dla nowych przedsiębiorców, inwestorzy wybierają tereny o bardziej dogodnej lokalizacji (przede wszystkim w bliższej odległości od dróg krajowych i dróg szybkiego ruchu, a także w bliższej odległości od większych miast). Bezrobocie może być też spowodowane dużą ilością młodych wykształconych ludzi, których kwalifikacje nie koniecznie pokrywają się z zapotrzebowaniem na rynku pracy.

Należy zaznaczyć, że brak pracy lub jej utrata jest przyczyną wielu bardzo niepokojących zjawisk społecznych (tj. dysfunkcji społecznych, przestępczości czy uzależnień), a także czynnikiem skutecznie ograniczającym popyt wewnętrzny. Długotrwałe występowanie tych efektów bezrobocia w konsekwencji wpłynie bezpośrednio na wzrost wydatków Gminy na pomoc społeczną w zakresie likwidacji lub minimalizacji tych zjawisk, jak również na pogorszenie wizerunku i atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej Gminy.

3.3.Charakterystyka zjawisk marginalizacji społecznej w Nowym Mieście nad Pilicą

Bezpieczeństwo

Kolejnym z kryteriów wskazania obszarów podlegających rewitalizacji, jest występowanie na tych obszarach zjawisk patologicznych oraz o charakterze przestępczym. W celu określenia takich obszarów problemowych wzięto pod uwagę

dane gromadzone przez jednostki dbające o utrzymanie porządku w mieście (Policja) oraz dane dotyczące intensywności korzystania z różnych form opieki społecznej.

Do przestępstw najczęściej dokonywanych na terenie miasta i gminy należą:

✓ kradzieże z włamaniem,

✓ zniszczenia mienia.

Struktura przestępstw dokonywanych na przestrzeni ostatnich lat kształtuje się następująco:

Tabela 12. Statystyka najczęściej występujących przestępstw w Nowym Mieście nad Pilicą

Kategoria przestępstwa	2014	2015	2016	I półrocze 2017
Rozboje i gwałty	0	2	0	1
Kradzieże	13	20	10	2
Kradzieże z włamaniem	10	8	10	3
Bójki i pobicia	1	1	1	0
Zniszczenie mienia	5	3	7	4
Znęcania	3	3	2	0
Groźby karalne	2	0	4	2
Nieumyślna śmierć	0	0	0	0
Inne wydarzenia	43	43	42	37
Razem	77	80	76	49

Źródło: Posterunek Policji w Nowym Mieście nad Pilicą

Na podstawie informacji z Posterunku Policji najbardziej zagrożonymi miejscami, pod względem dokonywania przestępstw i wykroczeń na terenie miasta są: Targowisko miejskie w dni targowe, Osiedle przy ulicy Ogrodowej, Osiedle Wojskowe i Zdrowie przy ulicy Tomaszowskiej oraz Dworzec PKS i teren do niego przyległy. Analiza danych wskazuje, że widoczny jest wzrost liczby przestępstw. Świadczy to o tym, że powiększa się grupa osób marginalizowanych.

3.4. Pomoc społeczna

W Nowym Mieście nad Pilicą znajduje się Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, współpracujący z Urzędem Miasta i Gminy. Ośrodek udziela pomocy rodzinom znajdującym się w bardzo trudnej sytuacji życiowej i ekonomicznej. Głównie są to rodziny dotknięte bezrobociem, niepełnosprawnością, długotrwałymi chorobami, alkoholizmem oraz wykazujące bezradność w sprawach opiekuńczych.

Tabela 13. Przyczyny korzystania z pomocy społecznej w latach 2014-2017

Rok	Przyczyny korzystania pomocy społecznej					
	ubóstwo	bezrobocie	bezradność w sprawach opiekuńczych	niepełnosprawność	długotrwała choroba	alkoholizm
2014	108	56	24	61	51	49
2015	104	62	23	53	60	45
2016	86	46	18	46	49	40
2017	62	35	18	36	39	29

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UMiG

Spadek liczby osób otrzymujących pomoc z powodu ubóstwa wynika z tego, że osoby te nabyły uprawnień do świadczeń rentowych.

Jednym z zadań do realizacji jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym oraz chorym uczestnictwa w życiu społecznym oraz zapewnienie im pracy i dobrych warunków socjalnych. Wskazane jest przeznaczenia środków własnych oraz funduszy europejskich na rzecz polepszenia sytuacji oraz edukacji osób niepełnosprawnych. Środki takie pochodzić będą głównie z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Grupą społeczną wymagającą szczególnej ochrony są też samotne matki z dziećmi. Jednym z najważniejszych zadań jest zapewnienie im środków finansowych, opieki zdrowotnej i umożliwienie powrotu na rynek pracy.

Tabela 14. Liczba rodzin niepełnych w latach 2013-2017

Rok	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba rodzin niepełnych	20	21	19	13	13

Od 2014 roku obserwuje się spadek liczby rodzin niepełnych.

Biorąc pod uwagę prognozy demograficzne dla miasta, liczba osób potrzebujących objęcia pomocą społeczną, może pogłębić się w ciągu najbliższych kilku lat.

3.5. Grupy społeczne wymagające wsparcia

Szczególną grupą wymagającą pilnego wsparcia są dzieci i młodzież. Ta grupa rokuje na największą efektywność wykorzystania wsparcia publicznego (szansę na uzyskanie największej sumy korzyści społeczno-gospodarczych z każdej wydanej złotówki środków publicznych). To młodzież ma szansę ożywić miasto. Z drugiej strony zaniechanie wsparcia tej grupy to największe zagrożenie.

Miasto musi przyjąć odpowiedzialność za stworzenie warunków do rozwoju dzieci i młodzieży. Sensowne działania w obszarze edukacji pozaszkolnej, wprowadzenie w mieście różnego rodzaju organizacji, placówek i instytucji działających na rzecz młodzieży, wreszcie – przygotowanie dla samej młodzieży przestrzeni do samorealizacji, to bardzo ważne zadania publiczne.

Prywatni inwestorzy stworzą być może dobrobyt miasta, poprawią jej wizerunek. Ale prywatni inwestorzy nie zbudują placów zabaw oraz boisk dla dzieci i młodzieży, a także nie dokonają rewitalizacji ulic i placów.

Wsparcia wymagają również osoby bezrobotne oraz osoby z rodzin patologicznych. Urząd Miasta i Gminy w Nowym Mieście nad Pilicą za priorytet uznaje walkę z patologiami społecznymi, które przyczyniają się do wzrostu przestępczości, niszczeniem miasta oraz brakiem perspektyw dla dzieci i młodzieży.

3.6. Problemy wyłonione na podstawie analizy sfery społecznej.

Wynikiem wyżej przeprowadzonej analizy jest określenie tych cech i czynników zaobserwowanych w sferze społecznego rozwoju miasta, które mogą mieć największe odzwierciedlenie w procesach rewitalizacyjnych.

Zidentyfikowano następujące problemy, których rozwiązanie będzie możliwe na skutek wdrożenia Lokalnego Programu Rewitalizacji.

- ✓ Dynamicznie malejąca liczba mieszkańców w ostatnich 5 latach, trend utrzymujący się aż do dziś.
- ✓ Malejący udział osób w wieku przedprodukcyjnym – starzejące się społeczeństwo.
- ✓ Rosnąca skala migracji z obszaru miasta – duże ujemne saldo migracji.
- ✓ Bardzo wysoka liczba osób niepracujących przypadająca na osoby pracujące.
- ✓ Bardzo niski odsetek osób pracujących w grupie osób w wieku produkcyjnym.
- ✓ Duże przestrzenne zróżnicowanie społeczne wymuszające prowadzenie zróżnicowanej polityki społecznej.
- ✓ Niski poziom wartości zasobów mieszkaniowych.
- ✓ Zły stan infrastruktury mieszkaniowej, szczególnie w obszarach zagrożonych patologiami społecznymi.
- ✓ Przestępczość na utrzymującym się poziomie na terenie miasta.

IV. POWIĄZANIA PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

1. Krajowe i regionalne dokumenty strategiczne

„Strategii Rozwoju Kraju do 2020”

Obszar strategiczny I. Sprawne i efektywne państwo.

Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka.

Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna.

”Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie”

Kompleksowy średniookresowy dokument strategiczny odnoszący się do prowadzenia polityki rozwoju społeczno-gospodarczego kraju w ujęciu wojewódzkim. Jest ona także podstawowym dokumentem wyznaczającym ramy polityki regionalnej Polski do roku 2020. Według wizji Strategii w 2020 roku polskie regiony stanowiąc będą lepsze miejsce do życia dzięki podniesieniu poziomu i jakości życia oraz przez stworzenie takich ram gospodarczo-społecznych i instytucjonalnych, które zwiększają szanse realizacji aspiracji i możliwości jednostek i wspólnot lokalnych. Polskie regiony będą silniejsze gospodarczo, lepiej zintegrowane gospodarczo, społecznie i przestrzennie oraz bardziej samorządne w wyniku procesu decentralizacji i szerszego urzeczywistniania zasady partnerstwa i subsydiarności. Realizacja wizji będzie możliwa poprzez osiągnięcie głównego celu strategii, którym jest efektywne wykorzystanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym. Realizacji celu strategicznego służyć będą trzy cele:

1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów,
2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych,
3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

W ramach celu 2. ujęto cel operacyjny 2.3. Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze. W Polsce znajduje się wiele obszarów które, pomimo znacznej na tle innych jednostek terytorialnych zamożności, utraciły w ostatnich latach, na skutek zmian społeczno-gospodarczych, możliwości wzrostu i kreowania zatrudnienia z powodu upadku tradycyjnego przemysłu, gwałtownej zmiany koniunktury na wytwarzane produkty i usługi, degradacji środowiska przyrodniczego czy też powiązanej z tymi procesami degradacji infrastruktury, w tym mieszkaniowej, a także dużego odpływu ludności. Do najważniejszych zagadnień, które powinny być brane pod uwagę przy projektowaniu i realizacji działań restrukturyzacyjnych i rewitalizacyjnych będą należały działania: wsparcie jakości kapitału ludzkiego,

modernizacja struktury gospodarczej, wspierające nadrobienie zaległości w zakresie infrastruktury technicznej, wspierające modernizację i rozwój obiektów użyteczności publicznej o znaczeniu subregionalnym, wsparcie kompleksowych programów rewitalizacyjnych obejmujących zagadnienia infrastrukturalne, gospodarcze i społeczne.

Działania w ramach tego obszaru problemowego polityki regionalnej będą prowadzone na podstawie lokalnych programów rewitalizacji.

„Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030”

Dokument określający zasady ładu przestrzennego w Polsce. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju jest najważniejszym dokumentem strategicznym w kwestii zagospodarowania przestrzennego kraju. Został on stworzony w celu zapewnienia efektywnego wykorzystania jego przestrzeni. Dokument zawiera cele i kierunki działań służące takiemu planowaniu przestrzennemu, który pozwoli na wzrost społeczno-gospodarczy państwa.

W dokumencie wskazano, na nadrzędną ustrojową zasadę zrównoważonego rozwoju, z której wyprowadzono wprost zasady planowania publicznego. Wśród nich należy wymienić: zasadę racjonalności ekonomicznej, zasadę preferencji regeneracji (odnowy) nad zajmowaniem nowych obszarów pod zabudowę, zasadę przezorności ekologicznej i zasadę kompensacji ekologicznej.

Zasada preferencji regeneracji (odnowy) nad zajmowaniem nowych obszarów pod zabudowę oznacza w szczególności intensyfikację procesów urbanizacyjnych na obszarach już zagospodarowanych, tak aby minimalizować ekspansję zabudowy na nowe tereny. W praktyce zasada ta przeciwdziała rozpraszaniu zadań inwestycyjnych, przyczynia się do efektywnego wykorzystania przestrzeni zurbanizowanej, chroniąc jednocześnie przestrzeń wewnątrz miast przed dewastowaniem (zasada odnosi się do recyklingu przestrzeni).

„Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020”

Dokument ten opiera się na koncepcji polegającej na budowaniu kapitału ludzkiego w pięciu etapach życia:

1. wczesne dzieciństwo,
2. edukacja szkolna,

3. edukacja na poziomie wyższym,
4. aktywność zawodowa, uczenie się dorosłych i rodzicielstwo,
5. starość.

Celem głównym Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób, tak aby mogły one w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2017-2023 jest zgodny z następującymi celami:

- ✓ Cel szczegółowy 1: Wzrost zatrudnienia;
- ✓ Cel szczegółowy 2: Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych;
- ✓ Cel szczegółowy 3: Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- ✓ Cel szczegółowy 4: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej;
- ✓ Cel szczegółowy 5: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli.

„Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020”

Dokument powstał w odpowiedzi na jedno z kluczowych wyzwań rozwojowych, zidentyfikowanych w Raporcie „Polska 2030”. W Strategii kapitał społeczny rozumiany jest jako wynikająca z zaufania oraz obowiązujących norm i wzorów postępowania, zdolność do mobilizacji i łączenia zasobów, która sprzyja kreatywności oraz wzmacnia wolę współpracy i porozumienia w osiąganiu wspólnych celów.

Ze względu na szeroki zakres pojęcia kapitału społecznego, SRKS jest dokumentem horyzontalnym i wieloaspektowym, a jego przygotowanie wymagało współpracy i zaangażowania wielu partnerów.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2017-2023 wpisuje się w:

- ✓ Cel szczegółowy 1. Kształtowanie postaw sprzyjających kooperacji, kreatywności oraz komunikacji;

- ✓ Cel szczegółowy 2. Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne;
- ✓ Cel szczegółowy 4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego.

„Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2014-2020”

OŚ PRIORYTETOWA I – Wykorzystanie działalności badawczo-rozwojowej w gospodarce

OŚ PRIORYTETOWA II - Wzrost e-potencjału Mazowsza

OŚ PRIORYTETOWA III - Rozwój potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości

OŚ PRIORYTETOWA IV - Przejście na gospodarkę niskoemisyjną

OŚ PRIORYTETOWA V - Gospodarka przyjazna środowisku

OŚ PRIORYTETOWA VI – Jakość życia

OŚ PRIORYTETOWA VII - Rozwój regionalnego systemu transportowego

OŚ PRIORYTETOWA VIII – Rozwój rynku pracy

OŚ PRIORYTETOWA IX – Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem

OŚ PRIORYTETOWA X - Edukacja dla rozwoju regionu

OŚ PRIORYTETOWA XI – Pomoc Techniczna

„Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030”

Program Rewitalizacji wpisuje się w następujące cele operacyjne Strategii Rozwoju Województwa mazowieckiego do 2030 roku:

- cel rozwojowy „Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu przestrzennego” w zakresie rozwoju centrów życia społecznego, dostępnych dla mieszkańców, rozwoju alternatywnych form transportu przyjaznych dla środowiska, kolejowych i rowerowych, ograniczenia ruchu samochodowego, prowadzącego do podniesienia bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów na obszarach centrów;
- cel rozwojowy „Poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki rozwój kapitału ludzkiego” w zakresie podniesienia jakości życia osób o najniższym statusie materialnym poprzez

remonty lokali komunalnych, wymianę nawierzchni najbardziej zaniedbanych ulic, utworzenie spółdzielni socjalnej i animację społeczności lokalnych;

- cel rozwojowy „Zapewnienie gospodarce regionu zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy zrównoważonym gospodarowaniu zasobami środowiska” poprzez rozbudowę sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, wsparcie tworzenia przydomowych oczyszczalni ścieków oraz wspieranie wymiany przydomowych instalacji grzewczych i termomodernizację budynków instytucji publicznych.

2.Lokalne dokumenty planistyczne

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2017-2023

wpisuje się również w lokalne dokumenty planistyczne:

- ✓ Strategię Rozwoju Powiatu Grójeckiego na lata 2004-2020,
- ✓ Strategię Rozwoju Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2016-2021

„Strategia Rozwoju Powiatu Grójeckiego na lata 2004-2020”

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2017-2023

odpowiada podstawowym i szczegółowym założeniom Strategii Rozwoju Powiatu Grójeckiego.

Misją wewnętrzną powiatu grójeckiego zapisaną w „Strategii” jest tworzenie nowych szans wszechstronnego indywidualnego rozwoju dla poszczególnych mieszkańców, a w szczególności — dla młodzieży.

Misja wewnętrzna gminy wskazuje na dwa główne obszary działania, w których powiat grójecki powinien sytuować swoje cele strategiczne:

1. Wspieranie powstawania miejsc pracy wysokiej jakości,
2. Pobudzanie aktywności i postawy przedsiębiorczej,
3. Lepszą ofertę usług społecznych w powiecie, adresowanych szczególnie do młodzieży

„Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2016-2021 ”

Cele strategiczne są odpowiedzią na problemy zidentyfikowane w Gminie Nowe Miasto nad Pilicą na podstawie analizy stanu społeczno-gospodarczego Gminy. Cele strategiczne wynikają ze sformułowanej wcześniej wizji rozwoju Gminy. Wytaczają ścieżki, którymi trzeba podążać, by osiągnąć założony w niej stan. Niniejsza *Strategia* postawiła przed sobą 4 cele strategiczne charakteryzujące każdy z trzech obszarów:

- 1) rozwój mieszkalnictwa,
- 2) rozwój gospodarczy,
- 3) ochrona środowiska i dziedzictwa kulturowo - turystyczno - rekreacyjnego.

Obszary rozwojowe Gminy są zależne od siebie i wzajemnie się przenikają. Zadania zrealizowane w zakresie infrastruktury technicznej pomogą zrealizować zadania w sferze mieszkaniowej i gospodarczej, pozytywnie wpłyną na ochronę środowiska i rozwój rekreacji oraz turystyki. Cele osiągnięte w ramach strefy społecznej i kulturowej wpłyną na realizację celów w zakresie atrakcyjności mieszkaniowej i turystyczno-rekreacyjnej. Z kolei cele dotyczące rozwoju Miasta ułatwią realizację pozostałych celów strategicznych.

Cele strategiczne będą osiągnięte poprzez realizację konkretnych celów operacyjnych:

CEL STRATEGICZNY: ATRAKCYJNA I ZINTEGROWANA INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

1. Budowa i modernizacja systemu wodno – kanalizacyjnego oraz budowa przydomowych oczyszczalni ścieków

Cel operacyjny 2. Rozbudowa i przebudowa dróg gminnych oraz infrastruktury okołodrogowej

Cel operacyjny 3. Budowa mieszkań socjalnych

Cel operacyjny 4. Budowa sieci gazowej

CEL STRATEGICZNY: AKTYWNI MIESZKAŃCY

Cel operacyjny 1. Rozwój oferty kulturalnej, rozrywkowej i sportowej dla różnych grup społecznych

Cel operacyjny 2. Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży

Cel operacyjny 3. Budowa i modernizacja obiektów użyteczności publicznej

Cel operacyjny 4. Aktywizacja osób bezrobotnych

Cel operacyjny 5. Zapewnienie wsparcia dla osób bezdomnych.

CEL STRATEGICZNY: ROZWÓJ POTENCJAŁU REKREACYJNO-TURYSTYCZNEGO Z UWZGLĘDNIENIEM OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO

Cel operacyjny 1. Stworzenie atrakcyjnej oferty rekreacyjno-turystycznej z uwzględnieniem istniejących zasobów przyrodniczych i kulturowych Gminy

Cel operacyjny 2. Edukacja społeczna i promowanie zachowań chroniących środowisko i przestrzeń Gminy

Cel operacyjny 3. Realizacja założeń gospodarki niskoemisyjnej

Cel operacyjny 4. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalna gospodarka zasobami

CEL STRATEGICZNY: ROZWINIĘTA GOSPODARKA LOKALNA

Cel operacyjny 1. Promocja obszarów aktywności gospodarczej na terenie Gminy oraz terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkalne

Cel operacyjny 2. Rozwój i wspomaganie lokalnej przedsiębiorczości

Cel operacyjny 3. Wspieranie postaw innowacyjnych wśród mieszkańców poprzez działalność szkoleniową i wzrost aktywności szkół na terenie Gminy

V. ZAŁOŻENIA PROGRAMU REWITALIZACJI

1.Charakterystyka terenu objętego programem rewitalizacji –zasięg.

Obszary miejskie poddawane rewitalizacji muszą zostać wyznaczone w *Lokalnym Programie Rewitalizacji*. Ich granice są wyznaczone na podstawie krytycznej analizy wyników badań i analiz (w tym wniosków różnych podmiotów współuczestniczących w procesie rewitalizacji) przeprowadzonych dla potrzeb przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji. Dokonując tego wyboru należy wziąć pod uwagę poziom:

- bezrobocia,
- ubóstwa oraz trudne warunki mieszkaniowe,
- przestępczości,
- wykształcenia mieszkańców,
- przedsiębiorczości mieszkańców,
- degradacji technicznej infrastruktury i budynków,
- zanieczyszczenia środowiska naturalnego.

W wyniku przeprowadzonej analizy i mając na celu ożywienie społeczno-gospodarcze, poprawę ładu przestrzennego i estetyki Nowego Miasta nad Pilicą oraz zmniejszenie dysproporcji w jego rozwoju, wyodrębniono obszar spełniający powyższe kryteria, w ramach, których będą realizowane inwestycje zgodne z założeniami LPR. Za obszar taki uznano **teren całego miasta Nowe Miasto nad Pilicą**. Uznano, że Nowe Miasto nad Pilicą ma zbyt małą powierzchnię, aby wyodrębnić pojedyncze obszary. Ponadto zidentyfikowane problemy z podobną intensyfikacją dotyczą zarówno centrum jak i obrzeży miasta. W związku z tym tylko ujęcie całego miasta jako obszaru podlegającego rewitalizacji może skutkować skutecznymi działaniami rewitalizacyjnymi pod względem społecznym i gospodarczym.

Mapa 1. Lokalizacja obszaru objętego Lokalnym Programem Rewitalizacji

Źródło: Opracowanie UMiG

2.Uzasadnienie wyboru obszaru rewitalizacji.

Zgodnie z założeniami procesów rewitalizacji, obszary jej poddane muszą spełniać odpowiednie kryteria wyboru. Zostały one powyżej przedstawione. Analiza została przeprowadzona w trzech obszarach funkcjonalnych – przestrzennym, gospodarczym oraz społecznym. Z uwagi na charakter programów rewitalizacji obszarów miejskich największe znaczenie w wyborze obszaru rewitalizacji mają względy **przestrzenne** (m.in. degradacja obiektów budowlanych, nieuporządkowana zabudowa oraz

przestrzeń miejska) oraz **społeczne** (dostępność mieszkań komunalnych, negatywne zjawiska demograficzne,

wzrastający poziom przestępczość, występowanie patologii społecznych, itp.).

Oto czynniki, które wpłynęły na zakwalifikowanie całego obszaru miasta procesem rewitalizacji:

- ✓ negatywne zjawiska demograficzne,
- ✓ zły stan techniczny niektórych obiektów publicznych,
- ✓ zdegradowane obiekty budownictwa mieszkaniowego,
- ✓ występowanie patologii społecznych, wzrastająca przestępczość,
- ✓ brak instytucji wspierających tworzenie nowych miejsc pracy,
- ✓ nieharmonijne zagospodarowanie terenu (łączenie różnych funkcji na małym terenie w sposób nieprzemyślany przestrzennie),
- ✓ niska dostępność mieszkań komunalnych,
- ✓ niezadowalający stan publicznej infrastruktury technicznej

3.Okres realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji

Okres realizacji *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Nowe Miasto nad Pilicą* przewidziany jest **na lata 2017-2023**. Ma to ścisły związek z członkostwem Polski w Unii Europejskiej, w której obowiązuje 7-letni okres planowania budżetu. Obecnie trwa okres budżetowania 2017-2023, w ramach, którego przewidziano środki finansowe przeznaczone na wsparcie rozwoju obszarów miejskich.

Trudno natomiast na obecnym etapie przewidzieć, jakie narzędzia będą dostępne w kolejnym okresie programowania Unii Europejskiej, dlatego też w ramach *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2007-2017* należy stworzyć jak najszersze możliwości realizacji konkretnych, obecnie niezdefiniowanych, zadań i projektów w przyszłości.

W związku z powyższym wdrażanie będzie podzielone na dwa zazębiające się z sobą

podokresy:

Okres I: 2017 - 2020 Okres II: 2020 – 2023

Zasięg terytorialny LPR będzie stały dla tych okresów.

Dla **Okresu I** zostaną wyznaczone przykładowe rozwiązania projektowe, wypracowane na etapie opracowywania Programu wspólnie przez potencjalnych wykonawców inwestycji i jednocześnie beneficjentów funduszy Unii Europejskiej. Należy jednak zaznaczyć, iż lista ta nie będzie zamknięta i każdy podmiot spełniający cele *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2017-2027* będzie mógł realizować swoje zadania.

Dla **Okresu II**, w ramach niniejszego Programu zostaną wskazane przesłanki, które będą decydować o podstawach merytorycznych rozwiązań projektowych rozpoczynających swój bieg w tym okresie. Warunkiem Realizacji projektów w ramach Programu będzie spełnianie celów wyznaczonych dla poszczególnych obszarów wsparcia.

4.Główne i szczegółowe cele Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2017-2023

4.1.Cel główny:

Celem Głównym *Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2017-2023* jest:

Wykorzystanie potencjału endogenicznego miasta dla jego aktywizacji społeczno-gospodarczej

4.2.Cele pośrednie:

Cel 1. – sfera zagospodarowania przestrzennego:

Troska o ład przestrzenny oraz osiągnięcie europejskich standardów stanu środowiska przyrodniczego.

Program Rewitalizacji przewiduje szereg działań mających na celu ochronę zasobów przyrodniczych oraz zabudowy, w tym obiektów cennych architektonicznie i budownictwa wielorodzinnego przed degradacją oraz poprawę stanu środowiska przyrodniczego, które są niezwykle ważnymi czynnikami wpływającym na jakość życia mieszkańców Nowego Miasta nad Pilicą. Obecny stan wyposażenia w urządzenia służące ochronie środowiska przyrodniczego można uznać, mimo pewnych postępów w ubiegłych latach, za niezadowalający, zwłaszcza w zakresie sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej, a także oczyszczania ścieków oraz gospodarki odpadami.

Cel 2.- sfera gospodarcza

Tworzenie jak najlepszych warunków dla trwałego rozwoju gospodarki lokalnej i turystyki.

Spodziewane rezultaty, jakie zostaną osiągnięte w wyniku realizacji działań przewidzianych Programem to: stworzenie jak najlepszych warunków dla dalszego rozwoju istniejących na terenie miasta przedsiębiorstw, zachęcenie mieszkańców do podejmowania działalności gospodarczej i otwierania nowych przedsiębiorstw stwarzających nowe miejsca pracy. Będzie się dążyć również do pozyskania nowych większych inwestorów, zwłaszcza w sferze produkcji, usług i mieszkalnictwa. Jednocześnie rozwój gospodarczy miasta będzie zgodny z wymogami ochrony środowiska przyrodniczego.

Cel 3 – sfera społeczna

Stała poprawa jakości świadczonych usług społecznych i rozwoju infrastruktury społecznej.

Działania przewidziane Programem będą również nakierowane na poprawę funkcjonowania sfery społecznej. W ramach rewitalizacji terenów uznanych za zdegradowane przewiduje się więc przede wszystkim przebudowę Stadionu Miejskiego, remonty i przebudowę dróg, co znacznie powinno poprawić standard podróżowania, czas podróżowania oraz zmniejszyć ryzyko wypadku drogowego. Rozbudowie zostanie również poddany system parkingów ogólnodostępnych,

oświetlenia ulicznego i chodników. Planuje się również wybudowanie ścieżek rowerowych oraz prowadzenie szeregu działań profilaktycznych przeciw wykluczeniu społecznemu, w tym rozszerzenie oferty sportowo-rekreacyjno-kulturalnej oraz pozalekcyjnej.

5.Podział na zadania

Na podstawie rozpoznanych potrzeb obszarów rewitalizowanych, a także po dokonaniu analizy ich mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń zaplanowano przedsięwzięcia inwestycyjne, które zostały z kolei podzielone na konkretne zadania. Realizacja poszczególnych zadań ma skutkować ożywieniem społeczno-gospodarczym ww. obszarów, a także rozbudzić inicjatywę do działania i współpracy ze strony poszczególnych partnerów lokalnych. Każde zadanie zostało przedstawione poniżej w Programie. Przedstawiono w opisie inwestycji, informację o nazwie danego projektu inwestycyjnego, podmiocie odpowiedzialnym za jego realizację, czasie jego trwania, szacunkowym koszcie.

6.Kryteria wyboru zadań do realizacji.

Przy wyborze zadań kierowano się następującymi przesłankami:

- ✓ Czy zadanie w sposób znaczący przyczynia się do osiągnięcia założonych celów i efektów Programu, a w szczególności do tworzenia nowych miejsc pracy i rozwijania nowych funkcji obszarów objętych Programem?
- ✓ Czy zadanie będzie realizowane na terenach, które mają uregulowany stan prawny (ich właścicielem jest Miasto lub inny podmiot będący realizatorem zadania)?
- ✓ Czy istnieje możliwość przygotowania niezbędnej dokumentacji projektowej wraz z wymaganymi uzgodnieniami i pozwoleniami?
- ✓ Czy realizacja zadania ułatwi bądź przyspieszy realizację innych zadań objętych programem?
- ✓ Czy zadanie zostało uwzględnione w planach finansowych podmiotów odpowiedzialnych za jego realizację?

VI.PLANOWANE DZIAŁANIA REWITALIZACYJNE WRAZ ZE ŹRÓDŁAMI FINANSOWANIA

Zadania inwestycyjne o charakterze rewitalizacyjnym planowane do zrealizowania w latach 2017-2023 będą nakierowane na ożywienie społeczno-gospodarcze obszarów rewitalizowanych, a także ograniczenie poziomu przestępczości.

Projekty w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji będą przyczyniały się do utrzymania lub powstania nowych miejsc pracy dla mieszkańców. Ponadto, powinna poprawić się również estetyka terenów rewitalizowanych, a także stan techniczny obiektów zabytkowych. Na skutek poprawy stanu technicznego infrastruktury edukacyjno-sportowo-kulturalnej powinno również nastąpić ożywienie kulturalno-rekreacyjne wśród mieszkańców.

Realizacja inwestycji rewitalizacyjnych na terenie Nowego Miasta nad Pilicą ma bardzo silne poparcie ze strony wielu partnerów. Wiele instytucji miasta, bardzo aktywnie włączyło się w proces przygotowawczy. Wsparcie udzielone ze strony ww. podmiotów pozwala sądzić, iż *Lokalny Program Rewitalizacyjny dla Miasta Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2017-2023* spełni swoje cele. Podczas realizacji Programu liczba partnerów z pewnością będzie się systematycznie zwiększała.

1.Planowane działania w latach 2017-2023 i w latach następnych na obszarze rewitalizowanym według złożonych wniosków.

Lp.	Składający	Działanie	Czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Nakłady do poniesienia w PLN
1	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	2017-2023	Poprawi się estetyka budynku, zmniejszy się zużycie energii i ilość zużywanego paliwa przez kotłownię co w znacznej mierze	Dane do uzupełnienia na etapie uszczegółowienia inwestycji

Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2017-2023

				zmniejszy emisję szkodliwych substancji do atmosfery	
2	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Kotłownia w budynku ośrodka pracy pozaszkolnej przy ul. Tomaszowskiej w Nowym Mieście nad Pilicą – poprawa infrastruktury ochrony środowiska	2017-2023	zmniejszenie emisji szkodliwych substancji do atmosfery	202.835,00
3	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Wymiana źródeł ciepła na bardziej ekologiczne	2017-2023	zmniejszenie emisji szkodliwych substancji do atmosfery	Dane do uzupełnienia na etapie uszczegółowienia inwestycji
4	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Wymiana źródeł ciepła na bardziej ekologiczne	2017-2023	zmniejszenie emisji szkodliwych substancji do atmosfery	Dane do uzupełnienia na etapie uszczegółowienia inwestycji
5	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Przebudowa ulicy Góra od drogi woj. nr 728 do dr. powiat. Nr 1588W w Nowym Mieście nad Pilicą – Poprawa infrastruktury drogowej	2017-2023	Poprawa komunikacji	1.600.000,00
6	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Przebudowa ulicy Góra („Widok”) w Nowym Mieście nad Pilicą – Poprawa infrastruktury drogowej	2017-2023	Poprawa komunikacji	62.200,00

Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2017-2023

7	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Przebudowa ulicy Czereśniowej, ulicy Wiśniowej, ulicy Orzechowej w Nowym Mieście nad Pilicą – Poprawa infrastruktury drogowej	2017-2023	Poprawa komunikacji	430.000,00
8	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Przebudowa ulicy Malinowej, ulicy Morelowej i ulicy Orzechowej w Nowym Mieście nad Pilicą – Poprawa infrastruktury drogowej	2017-2023	Poprawa komunikacji	15.000,00
9	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Budowa linii elektrycznej oświetlenia ulicznego – ul. Malinowa, ul. Orzechowa i u. Owocowa w Nowym Mieście nad Pilicą – Poprawa infrastruktury drogowej	2017-2023	Poprawa bezpieczeństwa użytkowników chodników, drogi	38.000,00
10	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Budowa linii elektrycznej oświetlenia drogowego w msc. Żdźary – Poprawa infrastruktury drogowej	2017-2023	Poprawa bezpieczeństwa użytkowników chodników, drogi	125.000,00

Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2017-2023

11	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Przebudowa stacji uzdatniania wody przy ul. Rawskiej w Nowym Mieście nad Pilicą	2017-2023	Poprawa jakości wody	1.880.968,18
12	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Boisko wraz z zagospodarowaniem terenu nad rzeką Pilicą w Domaniewicach	2017-2023	Dbanie o aktywny tryb życia mieszkańców	Dane do uzupełnienia na etapie uszczegółowienia inwestycji
13	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Zagospodarowanie terenu boiska przy ul. Tomaszowskiej	2017-2023	Dbanie o aktywny tryb życia mieszkańców	Dane do uzupełnienia na etapie uszczegółowienia inwestycji
14	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Przebudowa stadionu miejskiego	2017-2023	Dbanie o aktywny tryb życia mieszkańców	Dane do uzupełnienia na etapie uszczegółowienia inwestycji

Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2017-2023

15	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Boisko wielofunkcyjne przy LO w Nowym Miście nad Pilicą	2017-2023	Dbanie o aktywny tryb życia mieszkańców	399.000,00
16	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Miasteczko drogowe	2017-2023	Dbanie o wiedzę w zakresie przepisów drogowych	Dane do uzupełnienia na etapie uszczegółowienia inwestycji
17	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Budowa zjazdu z drogi wojewódzkiej nr 728 i budowa pomostu	2017-2023	Poprawa w zakresie bezpieczeństwa drogowego	400.000,00
18	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Zagospodarowanie terenu przy rzece Pilicy przy ul. Pilicznej w Nowym Miście nad Pilicą	2017-2023	Dbanie o aktywny tryb życia mieszkańców	1.200.000,00

19	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Przebudowa drogi Waliska-Borowina	2017-2023	Poprawa w zakresie bezpieczeństwa drogowego	350.000,00
20	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Przebudowa drogi Belek-Świdrygały	2017-2023	Poprawa w zakresie bezpieczeństwa drogowego	300.000,00

Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2017-2023

21	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Przebudowa drogi Gostomia-Bełek	2017-2023	Poprawa w zakresie bezpieczeństwa drogowego	450.000,00
22	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Przebudowa drogi Gostomia-Wólka Gostomska	2017-2023	Poprawa w zakresie bezpieczeństwa drogowego	400.000,00
23	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Przebudowa drogi Wierzchy	2017-2023	Poprawa w zakresie bezpieczeństwa drogowego	250.000,00
24	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Przebudowa drogi Bieliny – do drogi 728	2017-2023	Poprawa w zakresie bezpieczeństwa drogowego	300.000,00

Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2017-2023

25	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Przebudowa ul. Leśnej	2017-2023	Poprawa w zakresie bezpieczeństwa drogowego	400.000,00
26	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Przebudowa ul. Targowej	2017-2023	Poprawa w zakresie bezpieczeństwa drogowego	300.000,00
27	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Przebudowa ul. Południowej	2017-2023	Poprawa w zakresie bezpieczeństwa drogowego	300.000,00
28	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Przebudowa ul. Browarnej – ul. Bielińskiego	2017-2023	Poprawa w zakresie bezpieczeństwa drogowego	150.000,00
29	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Przebudowa ul. 1 Stycznia	2017-2023	Poprawa w zakresie bezpieczeństwa drogowego	400.000,00

Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2017-2023

30	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Przebudowa ul. Rawskiej	2017-2023	Poprawa w zakresie bezpieczeństwa drogowego	400.000,00
31	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Przebudowa pl. Kościuszki	2017-2023	Poprawa w zakresie bezpieczeństwa drogowego	200.000,00
32	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Przebudowa odcinka ul. Spacerowej	2017-2023	Poprawa w zakresie bezpieczeństwa drogowego	300.000,00

33	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Rekultywacja kwatery nr III składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w miejscowości Nowe Łęgonice	2017-2023	Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego	Dane do uzupełnienia na etapie uszczegółowienia inwestycji
34	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Kanalizacja sanitarna ul. 1 Maja, 1 Stycznia, Świerkowa, Warszawska, Północna, Szkolna, Wspólna w Nowym Miście nad Pilicą	2017-2023	Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego	2.584.483,51

Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2017-2023

35	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Kanalizacja sanitarna ul. Morelowa, Rawska	2017-2023	Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego	300.954,19
36	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Kanalizacja sanitarna ul. Góra, Leśna, Kwiatowa	2017-2023	Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego	591.179,04
37	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Kanalizacja sanitarna ul. Bielińskiego, Piliczna, Browarna	2017-2023	Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego	2.974.294,14
38	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Przebudowa kanalizacji deszczowej przy ul. Tomaszowskiej	2017-2023	Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego	1.253.982,27
39	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Kanalizacja deszczowa w ul. Morelowej, Malinowej, Orzechowej	2017-2023	Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego	149.459,39

40	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Sieć wodociągowa ul. Morelowa, Orzechowa, Owocowa	2017-2023	Poprawa jakości wody	539.175,26
41	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Sieć wodociągowa Borowina (Osiczyna)	2017-2023	Poprawa jakości wody	1.296.347,52
42	UMiG Nowe Miasto nad Pilicą	Odcinek sieci wodociągowej Żdźary	2017-2023	Poprawa jakości wody	75.300,82

2. Źródła finansowania

- Realizacja *Lokalnego Programu Rewitalizacji* będzie finansowana z następujących źródeł:
- Fundusze strukturalne Unii Europejskiej: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
- (EFRR) i Europejski Fundusz Społeczny (EFS),
- PROW;
- Budżet Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą,
- Budżet właścicieli nieruchomości,

- Budżety Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
 - Fundusze Konserwatora Zabytków,
 - Fundusze Ministerstwa Kultury,
 - Dotacje z Urzędu Marszałkowskiego
 - Kredyty komercyjne,
 - Środki prywatne.
 - Norweskiego Mechanizmu Finansowego,
 - Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG).
- Realizacja poszczególnych projektów i zadań inwestycyjnych uzależniona jest od odpowiedniego montażu finansowego środków pochodzących z różnych źródeł. Bezwzględny priorytet w realizacji otrzymują projekty dofinansowane z funduszy strukturalnych, dotacji i innych środków zewnętrznych. Wskazane w Programie działania stanowią podstawę do konstruowania montażu finansowego i przygotowania aplikacji o wsparcie finansowe wskazanych projektów ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego oraz programów wspólnotowych.

VII. PLANOWANE REZULTATY I WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ

Efekty długofalowe zrealizowania działań ujętych w *Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Miasta Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2017-2023* to:

Zmniejszenie skali zjawiska wykluczenia społecznego wśród mieszkańców obszarów rewitalizowanych przez stworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy, a także udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym patologiami społecznymi.

Rezultaty bezpośrednie działań ujętych w *Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Miasta Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2017-2023* :

Rezultat	Wskaźnik
ożywienie społeczno-gospodarcze obszarów uznanych na terenie miasta za zdegradowane	- wzrost atrakcyjności obszarów rewitalizowanych mierzony : cena 1m² powierzchni użytkowej lub czynszu 1m2 powierzchni użytkowej lub mieszkalnej. - wzrost zatrudnienia na obszarach rewitalizowanych, - wzrost liczby prowadzonych działalności gospodarczych, - polepszenie struktury wieku mieszkańców
poprawa warunków oraz bazy kulturalno-sportowej umożliwiającej rozwój aktywności mieszkańców Miasta	- liczba przebudowanych /wyremontowanych obiektów - powierzchnia budynków poddanych renowacji
poprawa warunków kształcenia i szkolenia	- liczba wyremontowanych obiektów oświatowo-wychowawczych - powierzchnia budynków poddanych renowacji
poprawa warunków bezpieczeństwa	- liczba ulic objętych monitoringiem wizualnym, - spadek liczby przestępstw na obszarach zrewitalizowanych
ochrona obiektów cennych architektonicznie	- liczba obiektów poddanych renowacji - powierzchnia budynków poddanych renowacji

• polepszenie warunków bytowych mieszkańców obszaru rewitalizowanego poprzez poprawę standardu zasobów mieszkaniowych	• liczba wyremontowanych budynków wielorodzinnych, liczba oddanych mieszkań socjalnych • powierzchnia budynków poddanych renowacji
Rezultat	Wskaźnik
• wdrażanie racjonalnej gospodarki odpadami	• liczba obszarów, na których wprowadzono system segregacji śmieci

VII. SYSTEM WDRAŻANIA MONITORINGU I AKTUALIZACJI LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA NOWE MIASTO NAD PILICĄ NA LATA

2017- 2023.

Realizacja *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2017-2023* uzależniona jest od wysokości pozyskanych środków zarówno krajowych jak i z funduszy strukturalnych.

System wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji jest spójny z uchwalonym wcześniej Wieloletnim Programem Inwestycyjnym. Kompleksowe wdrażanie obu dokumentów przyczyni się do zrównoważonego rozwoju całej gminy.

Za wdrażanie Planu Rozwoju Lokalnego odpowiedzialny będzie Urząd Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą.

1. Zarządzanie

Funkcję Instytucji Zarządzającej i koordynującej realizację Lokalnego Programu Rewitalizacji oraz Wieloletniego Programu Inwestycyjnego będzie pełnił specjalnie powołany zespół pracowników.

Zakres zadań Instytucji Zarządzającej obejmuje m.in.:

- zapewnienie zgodności realizacji Planów z poszczególnymi dokumentami programowymi wyższego rzędu, w tym w szczególności w zakresie zamówień publicznych, zasad konkurencji, ochrony środowiska, jak też zagwarantowanie przestrzegania zasad zawierania kontraktów publicznych,
- zbieranie danych statystycznych i finansowych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji projektów w ramach Planów,
- zapewnienie przygotowania i wdrożenia planu działań w zakresie informacji i promocji Planów,
- Przygotowanie rocznych raportów na temat wdrażania Planów,
- zbieranie informacji do rocznego raportu o nieprawidłowościach,
- dokonanie oceny po zakończeniu realizacji Planów.

Instytucja wdrażająca *Lokalny Program Rewitalizacji*

Urząd Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą, jako instytucja wdrażająca Plan, odpowiedzialny będzie za:

- opracowanie i składanie wniosków o finansowanie zewnętrzne dla zadań UMiG,
- bezpośrednią realizację działań przewidzianych w Planie w zakresie przygotowania przetargów, gromadzenia dokumentacji bieżącej, nadzoru nad wykonawcą pod kątem terminowości i jakości wywiązania się ze zobowiązań,
- zapewnienie informowania o współfinansowaniu przez UE realizowanych projektów.

2. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej

Monitorowanie jest procesem, który ma na celu analizowanie stanu zaawansowania projektu i jego zgodności z postawionymi celami. Istotą monitorowania jest wyciąganie wniosków z tego, co zostało i nie zostało zrobione. Jest nią także modyfikowanie dalszych poczynań w taki sposób, aby osiągnąć zakładany cel w przyszłości. Istotnym elementem monitorowania jest wypracowanie technik zbierania

informacji oraz opracowanie odpowiednich wskaźników, które będą odzwierciedlały efektywność prowadzonych działań.

Monitorowanie wdrażania *Lokalnego Programu Rewitalizacji* realizować będzie Zespół Monitorujący. Aby zachować ciągłość procesu przygotowania Programu i jego realizacji, w skład Zespołu Monitorującego wchodzić będą członkowie grupy roboczej, zaangażowanej w sporządzanie Programu Rewitalizacji. Skład Zespołu Monitorującego przedstawiać się będzie zatem następująco:

1. Burmistrz Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą- Mariusz Dziuba
2. Skarbnik Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą- Ewa Bator

Członkowie: Paulina Bis

Tomasz Bogacki

Zebrania Zespołu Monitorującego odbywać się będą raz na rok. Zespół Monitorujący będzie analizować ilościowe i jakościowe informacje na temat wdrażania projektów i całego Programu w aspekcie finansowym i rzeczowym. Celem takiej analizy jest zapewnienie zgodności realizacji projektów i Programu z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i celami. Jeśli w raportach monitoringowych ujawnione zostaną problemy związane z wdrażaniem Programu, Zespół Monitorujący powinien podjąć działania mające na celu wyeliminowanie pojawiających się trudności wdrożeniowych.

Na koniec każdego podokresu planowania (tzn. w styczniu 2020 roku, styczniu 2023 roku) Zespół Monitorujący sporządzi raport końcowy, obrazujący faktycznie zrealizowane zadania w kontekście założeń *Lokalnego Programu Rewitalizacji*. Wszelkie rozbieżności pomiędzy ustaleniami Programu, a jego rzeczywistym wykonaniem będą w w/w raporcie szczegółowo wyjaśnione. Raport końcowy będzie dostępny do wglądu w Urzędzie Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą.

Władze samorządowe Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą w trakcie wdrażania Programu Rewitalizacji muszą znaleźć skuteczną metodę przekazywania informacji

do otoczenia. Powinny także zwrócić baczną uwagę na sprawny system przyjmowania informacji z otoczenia, od partnerów społecznych.

Obszary działań w zakresie komunikacji dwustronnej i współpracy władz Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą ze społecznością lokalną to:

- informacja o postępach wdrażania Programu – każdy mieszkaniec gminy będzie miał możliwość uzyskania informacji o aktualnym stanie prac wdrożeniowych Programu

Rewitalizacji w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy

- możliwość udziału mieszkańców w posiedzeniach Zespołu Monitorującego (po wcześniejszym zgłoszeniu swojej obecności),
- informacje z prac Zespołu Monitorującego zamieszczane na stronie www.

Urząd Miasta i Gminy zapewni środki informacyjne i promocyjne w zakresie udzielonej pomocy z funduszy strukturalnych. Wykorzystywane środki informacyjne i promocyjne będą miały na celu przede wszystkim informowanie potencjalnych i faktycznych odbiorców pomocy o możliwościach wsparcia ze strony UE oraz informowanie opinii publicznej o zakresie i wymiarze pomocy unijnej dla poszczególnych projektów i rezultatach tych działań.

3. Aktualizacja programu

Ponieważ Program jest swego rodzaju strategią rozwoju zbudowaną dla określonych w nim obszarach, będzie podlegał aktualizowaniu wraz ze zmieniającymi się warunkami wpływającymi na jego realizację. Proces aktualizacji Programu będzie się opierał na zasadach wypracowanych w trakcie jego tworzenia, tzn. z inicjatywą wprowadzenia zmian będzie mógł wystąpić każdy podmiot, który w jakikolwiek sposób jest związany z obszarem realizacji

Programu. Za techniczne przygotowanie niezbędnych materiałów będzie odpowiedzialny Zespół Monitorujący, który po uzgodnieniu przygotowanych dokumentów z Burmistrzem przedstawi je Radzie Miejskiej do zaakceptowania, która podejmie ostateczną decyzję w zakresie akceptacji proponowanych zmian.

VIII. PODSUMOWANIE

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Nowe Miasto nad Pilicą na lata 2007-2023 jest prezentacją głównych kierunków planowanych działań rewitalizacyjnych w odniesieniu do obszarów uznanych na terenie miasta za zdegradowane. Zakłada się, iż zapoczątkuje on konsekwentnie realizowany proces rewitalizacji miasta z udziałem jak największej liczby partnerów.

IX. SPIS RYSUNKÓW, TABEL, MAP I WYKRESÓW

Rysunki

Rysunek 1. Położenie Nowego Miasta nad Pilicą na granicy dwóch województw: Mazowieckiego i łódzkiego	8
Rysunek 2. Powiaty graniczące z Nowym Miastem nad Pilicą.....	9
Rysunek 3. Gminy bezpośrednio sąsiadujące z Nowym Miastem nad Pilicą.....	10

Tabele

Tabela 1. Obszary i obiekty wpisane do rejestru zabytków na terenie Nowego Miasta nad Pilicą	13
Tabela 2 Stan infrastruktury wodociągowej na terenie Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na koniec 2015 roku.....	14
Tabela 3 Tabela 3. Stan infrastruktury ściekowej na terenie Gminy Nowe Miasto nad Pilicą na koniec 2015r.....	14
Tabela 4. Zasoby mieszkaniowe gminy	18
Tabela 5 Struktura działalności gospodarczej według sektorów w Gminie Nowe Miasto nad Pilicą w latach 2009-2016	19
Tabela 6. Ludność Gminy Nowe Miasto nad Pilicą w latach 2010-2016	23
Tabela 7. Zmiany liczby ludności w latach 2010-2016.....	24
Tabela 8. Ludność w wieku przedprodukcyjnym jako odsetek ludności w wieku Produkcyjnym	24
Tabela 9. Ludność w wieku poprodukcyjnym jako odsetek ludności w wieku produkcyjnym.....	25
Tabela 10. Przewaga procentowa ludności w wieku przedprodukcyjnym nad ludnością w wieku poprodukcyjnym w latach 2010-2016.....	25
Tabela 11. Struktura bezrobocia na terenie Gminy Nowe Miasto nad Pilicą w latach 2008 – 2015	25
Tabela 12. Statystyka najczęściej występujących przestępstw w Nowym Mieście nad Pilicą	27
Tabela 13. Przyczyny korzystania z pomocy społecznej 2014-2017	28
Tabela 14. Liczba rodzin niepełnych w latach 2013-2017.....	29

Mapy

Mapa 1. Lokalizacja obszaru objętego Lokalnym Programem Rewitalizacji	39
---	--------

Wykresy

Wykres 1. Struktura działalności gospodarczej na terenie Gminy Nowe Miasto nad Pilicą w 2015 r. wg sekcji PKD 2007	20
---	----